

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Wstęp

Author: Andrzej Murzyn, Urszula Szuścik

Citation style: Murzyn Andrzej, Szuścik Urszula. (2017). Wstęp. W: A. Murzyn, U. Szuścik (red.), "Przedsiębiorczość jako wartość w edukacji" (S. 9-11). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Wstęp

Przedsiębiorczość i wychowywanie liderów przedsiębiorczości należą niewątpliwie do najbardziej interesujących zagadnień, jakie od wielu lat nurtują współczesnych badaczy zainteresowanych szeroko pojmowaną działalnością edukacyjną. Choć przedstawiciele wielu dyscyplin dotyczą różnych wymiarów przedsiębiorczości i jej roli we współczesnych społeczeństwach, można z łatwością zauważyć, że wielu badaczy nie różni się bardzo co do poglądu na istotę bycia osobą przedsiębiorczą i wychowywania liderów przedsiębiorczości. Zdecydowana większość – jak można przypuszczać – zdaje sobie sprawę z tego, że nie do przyjęcia jest pogląd, zgodnie z którym przedsiębiorczy typ osobowości zawodowej jest wprawdzie zorientowany społecznie, ale celem „jest jedynie osiągnięcie celów organizacji czy własnych korzyści ekonomicznych”¹. Znaczący przedmiot dają wyraźnie do zrozumienia, że przedsiębiorczość musi być oparta na szeroko pojmowanej postawie humanistycznej, która sprawia, że proces, który Guy Claxton określa jako „rozwijanie potencjału uczenia się” (*building learning power*)², nigdy nie zastygnie. Holistyczne podejście do człowieka, elastyczność w działaniu i otwartość na nowe wyzwania to tylko niektóre cechy niezbędne do radzenia sobie w świecie, który jest w coraz większym stopniu nie tylko nieprzewidywalny, ale także niepoznawalny³. W związku z powyższym nie możemy się już zadowolić działaniem w oparciu jedynie o logikę predykcji, która sprawdza się w sytuacjach pewnych lub prawie pewnych, kiedy możemy bazować na dotychczasowych danych. Logika predykcji musi być uzupełniona

¹ Kwestionariusz predyspozycji zawodowych. Red. E. Kos, M. KULESZA. Łódź 2010, s. 26.

² G. CLAXTON: *Rozwijanie potencjału uczenia się. Jak pomóc młodym ludziom, aby stawali się lepszymi uczniami*. Przeł. L. WOLLMAN. Stowarzyszenie Nauczycieli Edukacji Początkowej, Katowice 2005.

³ D. GREENBERG, K. MC KONE-SWEET, H. WILSON: *The new entrepreneurial leader. Developing leaders who shape social and economic opportunity*. Berret-Koehler Publishers, Inc., San Francisco 2011.

logiką kreacji, polegającej na generowaniu danych wcześniej nieistniejących lub niedostępnych⁴. Z pedagogicznego punktu widzenia najistotniejsza wydaje się teza głoszona przez badaczy drążących różne kwestie związane z kształceniem przyszłych liderów. Zgodnie z nią nowa logika przedsiębiorczości, która polega na wzajemnym uzupełnianiu się logiki predykcji i logiki kreacji, sprawdza się nie tylko w biznesie, ale także w każdej innej dziedzinie życia.

Czynniki sprzyjające twórczości w zarządzaniu w biznesie wymieniane przez Richarda Luecke'a⁵ można przenieść do sytuacji pedagogicznych. Są to: pomysłowość, zdolność do zabawy, skupianie się na eksploracji możliwości, otwartość, umiejętność godzenia się z niepowodzeniem i uczenia się z niego, inteligentne podejmowanie ryzyka, aktywne słuchanie, akceptacja różnic, przyjmowanie pomysłów, współpraca, skupianie się na wzajemnych korzyściach, tolerancja dla niejednoznaczności, tolerancja, elastyczność, wytrwałość, ukierunkowanie wewnętrzne (niezwracanie uwagi na to, co pomyślą inni), docenianie własnego potencjału twórczego, poczucie bezpieczeństwa. Jerome S. Bruner⁶ wymienia ponadto takie warunki działalności twórczej, jak rozszerzenie pola doświadczeń i nonkonformizm. Z kolei Andrzej Góralski stwierdza, że „twórczość jest wówczas, gdy zachodzi zrównoważone, a więc ustrukturalizowane i harmonijne oddziaływanie i współdziałanie *możliwości i konieczności* oraz gdy wytwór tego oddziaływania i współdziałania *zakorzenia się w świecie i trwa*, co najmniej przygodnie”⁷.

Przedsiębiorczość jest swoistą twórczością w działaniach jednostki i grupy o charakterze społecznym i ekonomicznym. Podjęta w publikacji problematyka przedsiębiorczości ma na celu zwrócenie uwagi na jej celowość i wartość w edukacji oraz wychowaniu jednostki, podkreślenie jej walorów nie tylko czysto pragmatycznych, ale również wymiaru humanistycznego i prakseologicznego. Teksty monografii ujmują zagadnienie przedsiębiorczości w wybranych ujęciach historycznych (Beata Gdak), filozoficznych (Malwina Rolka), socjologicznych (Lucjan Wroński), politycznych (Dariusz Juruś), ekonomicznych (Andrzej Suwalski), społecznych (Danuta Kurzyńska-Chmiel), pedagogicznych (Bogusław Śliwerski) i edukacyjnych (Tomasz Kopczyński, Danuta Kocurek, Erkki Nevanperä, Lidia Wollman, Renata Raszka, Beata Oeszlaeger-Kosturek). Celem publikacji jest m.in. zwrócenie uwagi na wartość edukacji do przedsiębiorczości w szerokim rozumieniu działań edukacyjnych nauczycieli i uczniów oraz wskazanie na ten innowacyjny wymiar edukacji w Polsce po przemianach ustrojowo-politycznych lat 80. XX wieku.

⁴ Ibidem, s. 26.

⁵ R. LUECKE: *Zarządzanie kreatywnością i innowacją*. Przeł. G. ŁUCZKIEWICZ. Czarnów 2005, s. 77.

⁶ J.S. BRUNER: *O poznawaniu. Szkice na lewą rękę*. Przeł. E. KRASIŃSKA. Przedm. B. SUCHODOLSKI. Warszawa 1971.

⁷ A. GÓRALSKI: *Teoria twórczości*. Warszawa 2003, s. 11.

Bibliografia

- BRUNER J.S.: *O poznawaniu. Szkice na lewą rękę*. Przeł. E. KRASIŃSKA. Przedm. B. SUCHODOLSKI. Warszawa 1971.
- CLAXTON G.: *Rozwijanie potencjału uczenia się. Jak pomóc młodym ludziom, aby stawali się lepszymi uczniami*. Przeł. L. WOLLMAN. Katowice 2005.
- GÓRALSKI A.: *Teoria twórczości*. Warszawa 2003.
- GREENBERG D., MCKONE-SWEET K., WILSON H.: *The new entrepreneurial leader. Developing leaders who shape social and economic opportunity*. San Francisco 2011.
- Kwestionariusz predyspozycji zawodowych*. Red. E. KOS, M. KULESZA. Łódź 2010.
- LUECKE R.: *Zarządzanie kreatywnością i innowacją*. Przeł. G. ŁUCZKIEWICZ. Czarnów 2005.

Andrzej Murzyn, Urszula Szuścik